Κολόμβος.

ἔκαμεν ἐκδρομήν τινα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου ὑπὸ τριῶν μόνον συνοδευόμενος ἀνθρώπων, καὶ συνῆψε συμφωνίαν μετὰ τῶν μεμακρυσμένων Κασίκων ἵνα χορηγῶσι πᾶσαν ἡμέραν ποσότητά τινα τροφῶν ἀντιλαμβανομένων εἰς τὰ πλοῖα πρὸς πραγματείας τῆς Εὐρώπης. Ὁ Διέγος ἐπανῆλθεν ἐν θριάμβῳ ἄγων ἀκάτιον ἀγορασθὲν παρὰ τῶν Ἰνδῶν.

Προνοήσας δὲ περὶ τῶν πρώτων ἀναγκαίων τῶν ναυτῶν, ὁ Κολόμβος ἐζήτησε κατὰ διάνοιαν διὰ τινων μέσων ἠδύνατο ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὑρίσκετο. Αἱ ἀλκάδες ἦσαν ἀνεπιδέκτοι ἐπισκευῆς, ν' ἀπατηθῶσι δὲ ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ὅτι εἰς τὰς ἀγνώστους ταύτας θαλάσσας ἡ τύχη ἤθελεν ὁδηγήσει πλοῖόν τι εἰς βοήθειαν τοῦ Ναυάρχου τοῦ ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς ἀγρίας ταύτης φύσεως πεπλανημένου, ἦτο παραλογώτατον. Τέλος ἓν μέσον σωτηρίας παρουσιάσθη εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Ναυάρχου, καὶ τοῦτο ἦν αὐθις ὁ Διέγος Μενδέζος, οὗ ἡ τόλμη καὶ ἡ πίστις ἀπεδείχθη ὁσάκις ἐπετράπη τὴν ἐκτελεσιν δυσκόλου τινὸς ἔργου. Ὁ Κολόμβος τὸν ἔλαβε κατ' ἰδίαν, ἵνα δοκιμάσῃ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ἰδοὺ κατὰ τὸν ἴδιον Διέγον, ἐξ οὗ δανειζόμεθα τὴν ἔκθεσιν, ἡ συνδιάλεξις, ἥτις ἐντελέστατα τὸν χαρακτηρίζει.

« Τέκνον μου Διέγε, εἶπεν αὐτῷ ὁ σεβάσμιος Ναύαρχος, ἐκ πάντων τῶν βιφθέντων μετ' ἐμοῦ ἐπὶ ταύτης τῆς ἀκτῆς, σὺ καὶ ἐγὼ μόνοι γινώσκομεν τὸ μέγεθος τῶν περικυκλούντων ἡμᾶς κινδύνων. Ἡμεῖς μὲν εἴμεθα ὀλίγοι τὸν ἀριθμόν, οἱ δὲ πέριξ Ἰνδοὶ εἰσὶ πολυάριθμοι, ἄστατοι καὶ εὐερέθιστοι τὸν χαρακτῆρα. Εἰς τὸν ἐλάχιστον διαπληκτισμὸν βροχὴν ἀντιμιμένων βλημάτων θέλουσι χύσει καθ' ἡμῶν καὶ θέλομεν ἀπολεσθῇ διὰ τῆς πυροβολήσεως τῶν ἀθλίων καλαμίνων πεκαπηγμάτων ἡμῶν. Συνέδεσας μὲν συνθήκην μετὰ τῶν Κασίκων ἵνα πέμπωσιν ἡμῖν ζωοτροφίας, καὶ μέχρι σήμερον ἐτήρησαν ἀκριβῶς τὰς συμφωνίας· ἀλλὰ τίς οἶδεν ἂν αὔριον δὲν ἀρνηθῶσιν ἐξ ἰδιοτροπίας τὴν ὑπόσχεσιν αὐτῶν καὶ παύσωσι τὴν ἀποστολὴν τῶν τροφῶν; Ἓν μόνον μέσον σωτηρίας ὑπάρχει, καὶ ἴδωμεν ἐὰν ἦσαι γνώμης νὰ ποιήσωμεν χρῆσιν αὐτοῦ. Πρόκειται νὰ διαπεράσῃ τις εἰς Ἱσπανιόλαν διὰ τοῦ μεγάλου ἀκατίου, ὅπερ ἠγόρασας, ἵνα μετενέγκῃ ἐκεῖθεν πλοῖον, μέλλον νὰ ἀπαλλάξῃ ἡμᾶς τῆς ἐπικινδύνου ταύτης θέσεως. Εἰπέ μοι, Διέγε, ὁποία ἡ γνώμη σου; »